

Motion till riksdagen 2020/21:3030

av **Kristina Axén Olin (M)**

Stärkt förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism och organiserad brottslighet

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett effektivt förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism och organiserad brottslighet genom stärkt samverkan nationellt och lokalt mellan socialtjänst, skola, polis och andra relevanta myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett effektivt förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism och organiserad brottslighet genom att myndigheter och kommuner vid misstanke om brott rättssäkert kan dela information mellan sig och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att LVU bör förändras för att förenkla omhändertagandet av barn till återvändande terrorister och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla kommuner ska ha ett brottsförebyggande arbete och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Hoten mot människors frihet och det öppna samhället är mer omfattande än på länge i Sverige. Säpo talar sedan en tid om ett nytt normalläge med växande extremistmiljöer, bristande säkerhetsskydd och ett ökat underrättelsehot. En av de mest angelägna samhällsfrågorna för att värna demokrati och trygghet är hur Sverige effektivt kan motverka våldsbejakande extremism och brottslighet.

De våldsbejakande extremistiska miljöerna och den organiserade brottsligheten har de senaste åren vuxit. Svenska myndigheter arbetar dagligen med att motverka terrorism, våldsdåd annan brottslighet som riskerar att springa ur dessa miljöer. Flera

initiativ både lokalt och nationellt har tagits de senaste åren i syfte att bättre strukturera och samordna de förebyggande insatserna, särskilt mot extremism.

Mot dessa komplexa hot finns inga enkla lösningar – men mer arbete finns att göra. Växande extremistiska miljöer får inte normaliseras, utan måste möta motstånd från såväl rättsstaten som civilsamhället. Det förebyggande arbetet är centralt.

När Statskontoret utvärderade regeringens förebyggande insatser mot våldsbejakande extremism 2014–2017 bedömdes arbetet ha varit i linje med förväntan. Det konstaterades samtidigt att det varit svårt att hitta väl fungerande arbetssätt. På detta område skulle Sverige kunna lära av Danmark. Där har det förebyggande arbetet kommit längre. Det finns också ett tydligare samspel mellan brottsbekämpande och förebyggande åtgärder.

En grundsten i det danska arbetet är samverkan mellan socialtjänst, skola och polis, så kallad SSP- samverkan. Metoden bygger på såväl generella förebyggande åtgärder som specifika gruppinsatser och individorienterade åtgärder. Samarbetet mellan olika myndigheter är både bredare och djupare än vad som hitintills har varit fallet i Sverige. Fördjupat förebyggande arbete med den danska modellen som förebild har förordats av såväl ledande experter vid bland annat Försvarshögskolan som av regeringens särskilde utredare för att förebygga våldsbejakande extremism (SOU: 2013:81).

En faktor för effektiv samverkan enligt SSP-modellen i Danmark är att sekretessreglerna gör det möjligt för myndigheterna att utbyta relevant information vid misstanke om brott. Utifrån den lägesbild som tecknas i Stockholms stad skulle de förebyggande insatserna kunna stärkas om sekretessreglerna vore bättre anpassade utifrån detta. Det är av vikt att sådan lagstiftning, som bland annat föreslagits i Utredningen om informationsutbyte vid samverkan mot terrorism (SOU 2018:65), utformas så att fördjupad samverkan kan fungera i praktiken.

Moderaterna är ett parti som står upp för frihet och öppenhet. Med detta följer ansvar och ibland svåra avvägningar mellan personlig integritet och nationell säkerhet. Vår politik måste ge myndigheter rätt verktyg att effektivt och rättssäkert kunna motverka våldsbejakande extremism och organiserad brottslighet. Fördjupad samverkan och bättre förebyggande insatser mot detta utgör – tillsammans med tydlig ansvarsfördelning och skarp lagstiftning – viktiga delar i att värna demokrati och trygghet.

Kristina Axén Olin (M)